

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveita«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisev ne vračamo. Nefrankantnih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 din. za tiskovino 80 din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list a članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davke poseba. Pošt. čk. rač. 11.153. Telefon 4586

Ob važnem zgodovinskem razdobju

Težka resnica je, da se zamujene priložnosti v zgodovini ne dajo več priklicati in popraviti. Vsak narod pozna take dobe, ko se ljudstvo in njegovi voditelji niso zavedli zgodovinsko važnega trenutka, da bi z odločno in požrtvovalno voljo zaobrnilo zgodovinsko kolo v drugo smer. In nasprotno: prav tako nam pripoveduje zgodovina o vzvišenih junaških naporih narodov v odločilnih momentih njihovega življenja, ko je odločna volja preko vseh težav in sovražnikov slavila svojo zmago in storila življenja in žrtvovanja zmožen narod v nepremagljivo falango. Najmanjšega dvoma ni, da preživljamo danes ta dan tudi mi tako brezprimerno važen zgodovinski čas. Nehote se moramo vprašati, ali nas bodo poznejše generacije blagoslavljale ali preklinjale za naše odločitve v teh dneh.

Za izredne zgodovinske naloge je treba izrednih živcev in izvenšablonskih ukrepov.

Prepričani smo, da kljub nenavadno težkemu položaju ni še vse zamujeno ter da bi zavestna organizacija vseh pozitivnih sil naroda vendarle zmagovito prešla preko vseh težkoč današnjih dni.

Učiteljska organizacija in njeno glasilo dokazujeta s svojimi intervencijami in publikacijami že dolgo dobo, da se zavedata resnosti nalog, ki se danes vsiljujejo poleg vsem drugim tudi učiteljskemu stanu. Prav nikakih oklevanj in dvomov ni v tem pogledu: učitelstvu pripada pri organiziranju narodnih obrambnih sil izredno pomembna vloga.

Voditelji slovenskega učiteljstva vedo pa tudi to, da so prav v teh dneh potrebni nujni ukrepi za ostvaritev onih psiholoških pogojev, brez katerih si kakega občestvenega elana učiteljstva ni mogoče niti predstavljati. Brez notranjega miru in zadovoljstva se ne dajo izbiti iz ljudi velika požrtvovalna dela, ker sam v sebi neskladen človek ni zmožen osredotočenja na zunanje dogodke. Izjeme so pač mogoče, toda predstojajo velike naloge se ne bodo izvršile s izjemami, temveč samo kolektivno. Zato je nujno, da danes ponovno ugotovimo, da ustvaritev potrebnega psihološkega razpoloženja ni odvisna od naše volje, ampak od vseh onih činiteljev, ki drže v svojih rokah usodo slovenskega učiteljstva.

Vsi ti činitelji so bili obveščeni o razpoloženju, ki vlada v našem stanu ter naprošeni, da s pravičnimi ukrepi dvignejo moralo učiteljstva na ono stopnjo, raz katero ni do požrtvovalnih dejanj nikake distance.

Klic po pravici ne sme biti nikdar in proti nikomur zadržan po strankarskih ozirih, toliko manj proti stanu s tako važno narodno kulturno misijo, kakršno predstavlja stan učiteljstva.

Komur je resnično mar uspešna narodna afirmacija v časih, ki so mogoče odločilnega pomena za vso bodočnost, ne bo vztrajal na ozkosrčnih partizanskih načelih, ki so koncem koncev izvedljiva vendarle samo v narodu, ki prosto odloča o svoji usodi.

Ne dvomimo, da je na taki narodni samoodločbi globoko zainteresirana vsa slovenska javnost.

Zato gre naš apel poleg vodilnih činiteljev tudi na vso javnost, da ustvari v svoji sredini take pogoje tolerančnega sožitja, da bo tudi učiteljski stan imel osrečujočo zavest enakopravnega člana celotne narodne skupnosti. Ramo ob rami, ob enakih dolžnostih, a tudi ob enakih pravicah, bo vršilo slovensko učiteljstvo svojo važno nalogo z navdušenostjo in elanom.

Nočemo biti črnogledi, še manj pa defetisti. Kljub vsem razočaranjem hočemo verovati v srečno zvezdo našega rodu. Verovati hočemo, da premore slovenski narod objektivnih voditeljev, ki se zavedajo vse resnosti momenta in ne bodo opustili ničesar, kar more služiti krepki povezanosti in strnjnosti narodnih sil. Slovensko učiteljstvo bo pozdravilo vsak tak ukrep z resnično iskrenostjo, saj gre za srečo nas vseh.

Trdno upamo, da nam bodočnost ne bo prinesla novih razočaranj in da nam že najbližji dnevi pomenijo začetek nove dobe, novega dela in sigurnosti. Da se bo vselila v mnoge učiteljske družine prijetna zavest, da se poleg dolžnosti deli iz odločujočih rok tudi pravica — za vse enaka in blagodejna. Obupati bi morali, če bi ne našli v teh dnevih osnovnega razumevanja, da se nobena bitka ne da dobiti z moralno ohromljeno armado. Povsod bo naše delo uspešno in narodu v korist, moralen dvig celote pa ni v naši moči. Poznamo sicer sredstva, ki smo jih tudi reklamirali za to sanacijo, a ta sredstva niso odvisna od naše volje, niso v naših rokah. Kdor razpolaga z njimi, bo gotovo začutil imperativ časa in jih dal na razpolago vsem, ki vpijejo po njih sedaj že ob dvajseti uri.

Trdni in značajni

V današnji dobi, posebno takoj po veliki vojni, se je opazilo, kot da so ljudstva pri vzgoji svojih mladih generacij pozabila na bistvo vzgoje, to je ustvariti človeka z značajem. Vsa povojna vzgoja se je zdela kot da more biti na svetu srečen le tisti, ki je okreten, ki se zna prilagoditi danemu položaju in razmeram.

Proti tej težki miselnosti, ki je zajela ljudi, se je bilo nemogoče boriti. Tudi če so skušali vzgojitelji z vsemi silami zaježiti ta težki pojav, je ves njihov trud in vsa njihova stremjenja v kalj ubila tista stvarnost, ki se je kazala kot edina resnična in katero so podpirale neurejene gospodarske in politične razmere.

Tudi pri nas smo opažali in še danes opažamo to težko miselnost, ki je vsa leta po našem osvobojenju zavirala pot pravi vzgoji, vzgoji človeka, pri katerem naj njegov neskaljeni značaj zavzema prvo mesto.

To je brez dvoma težka rana na narodnem telesu in treba je brezpogojno pristopiti k lečenju. Težko pa je takšno lečenje, če se je dvoživkarstvo zaneslo tudi med tiste stanove, ki bi bili v prvi vrsti poklicani skrbeti in dajati zgled značajnosti in požrtvovalnosti.

Važen vzgojni faktor je brez dvoma tudi narodni učitelj. Od njega v prvi vrsti zahtevamo, da je značajan in da s svojim zgledom vzgaja značajne ljudi. Težko pa je preizkušena značajnost tega moža, če je bila večkrat postavljena njegova življenjska eksistenca na tehtnico, ko je hotel vztrajati v tistem pravcu, ki si ga je začrtal.

Tako smo opažali, da je mož, ki ni znal kameleonsko spreminjati svojega obraza postal naenkrat človeški družbi nevaren in za njega je bilo treba neke najti mesto, da ni s svojo načelnostjo motil lepega sožitja ljudem, ki so imeli vse svoje prepričanje urejeno tako kot mehove pri harmoniki in so tako lahko igrali vedno tiste »vize«, ki jih je zahtevala trenutna situacija.

Tako se je ustvaril tip človeka »dvoživke«. So to ljudje, ki jim je prvo in zadnje samo njihov jaz. Vse drugo kot načelnost, značaj in sočlovek so jim deveta briga. Ta žalostni tip človeka je nesocialno bitje, ki ne pozna drugega kot sebe.

Najžalostnejše poglavje pri tem pa je to, da je to tip, ki se zna povsod v javnem življenju preriti na površje, s svojo brezobzirnostjo odrine vse sposobne in on kot skrajno egoistična natura prav hitro v človeški družbi zavzema vplivno, če ne tudi vodilno mesto.

Veliko krivde, da se je ta tip pri nas od dne do dne vedno bolj razširil, so naše politične razmere.

Kdaj bodo prišli pri nas do spoznanja in to posebno politični ljudje, da se pri zdravem narodnem in državnem življenju mora porajati med narodom več mišljenj, več naziranj in več struj. Nositelji teh mišljenj so običajno izobraženci. Dokler so te razne usmeritve konstruktivne, so brez vsakega dvoma v korist narodnemu in državnemu življenju in jih zato nikakor ne kaže zatirati. Vsekakor pa ne tako zatirati, da bi se nositelji trenutno nezaželenega mišljenja radi tega smeli preganjati. Imamo na primer učitelja, ki je leta in leta poleg vzornega šolskega dela tudi izvenšolsko deloval na vasi. Žel je veliko uspeha in posebno v kulturnem pogledu visoko dvignil svoj kraj. Spremeni se politični kurz. Učitelj postane pri gotovih faktorjih nezaželen. Prične se gonja proti njemu in tak kulturni delavec mora oditi v drug kraj, v druge razmere, kjer se nikakor ne more takoj živjeti v delo. Na njegovo mesto je prišel človek, ki se ni nikoli zameril. To je oni mož, ki ni nikoli poznal izvenšolskega dela, ki se je pa tudi v danem trenutku znal pravilno zasukati. In tako se je zgodilo, da je bil človek za svoje delo in za svojo usmerjenost ter značajnost kaznovan, dočim je bil oni drugi za svojo nedelavnost ali za svojo neznačajnost nagrajen z lepim mestom.

Treba je pibiti, da se je to v našem stanu že zgodilo in da se še danes godi. Zato moramo poudariti, da je nemogoče, da bi smel imeti v javnem življenju prednost oni, ki zna pravočasno menjati sukno ali ki se v svojem brezdelju ni nikoli udeleževal kulturno niti ni bil v šoli zato boljše ter se tako ni zameril na nobeno stran. V učiteljskem delu morajo brezpogojno biti nagrajeni in zaželeni oni, ki so značajni in dosledni, oni, ki delajo v šoli in med narodom, ga vodijo in učijo. Takšni učitelji morajo biti zaželeni in če kdo, naj takšni uživajo ono mesto in prednost, ki jim po njihovem delu gre. Vsak narod potrebuje brezpogojno delavnih narodnih učiteljev. — Delaven, značajan učitelj lahko vzgoji značajnih in delavnih mož, ki bodo trdni in brezkompromisni v svojem prizadevanju za narodno in državno korist tudi v tistih težkih urah, ki obiščejo vsak narod in vsako državo.

In narod, ki bo upošteval svoje značajne in delavne vzgojitelje, ne bo nikoli, niti v najtežjih urah s strahom gledal v bodočnost.

J.—lo.

Dva važna problema

V sedanjem času se v svetu in pri nas rešujejo mnogi problemi, ki so večji, bolj elementarni kot si mislimo. Zaključki rešitev teh vprašanj bodo skoraj gotovo preusmerili tok življenja. Razvoj bo drugačen, ne tak, kakor si ga mnogi zamišljajo.

Zgodovina očigledno očituje način geneze ter njen potek. Iz nje se dajo ugotoviti mnogi zakoni o življenju. Pomena vsega, smer nadaljnje razvoja bodoče in končne oblike stanja pa ne moremo zanesljivo označiti kljub temu, da se je bavila, se bavi s tem vsa filozofija. Imamo veliko hipotez, ki pa s par izjemami slone vse na zelo naivnem stremljenju slednje forme; »čim dalj, večno hočem biti. Moje idealno stanje si »zamišljam« tako le; njega hočem, moram doseči. Ko se bo to zgodilo, kadar bom dosegla popolnost, se bo potek moral ustaviti, ker nadaljnega smisla ne bo imel, takrat bo lepo.« Ta težnja se prav posebno močno javlja pri ljudeh in njih pokretu, žitju. Ona je bila, je ter bo gonilna sila vseh oblik življenja, ni pa vitaliteta življenja samega. Stališče trajnosti je zmotno, ono ne dovede do stvarnih zaključkov, potom njega nam ni moči priti do zadovoljivega, uspešnega načina analiziranja dogajanj; sklepanja o bodočnosti ne bodo držala, če nam bo gornje stališče kriterij. Zavzeti moramo gledišče resnične, totalne geneze, ki je utemeljeno v dejstvu; »radi danih pogojev se nekaj porodi, nastane, obstoja, živi, dokler se v subjektu samem vsled dejstevovanja ostale snovnosti, katere del subjekt je, ne pojavijo vzroki njegovega razpada, ki je potreben, da se materija sprosti zaradi oblikovanja novih tvorb.« Ta proces je gibanje, ki je potrebno življenju, da ostane v gibanju živo. S tega stališča gledani problemi se nam kažejo v dokaj drugi luči. Mi spoznamo, da se ne more nič vzdržati, da je prav vse minljivo, izpremenljivo. Razumljiva nam bodo vsa nasprotovanja; revolucije bomo smatrali za evolucijo itd. Slednji pojav v življenju lahko na podlagi tega utemeljimo in kar je nad vse važno, vsaj približno ga moremo vrednotiti. Gibanje samo po sebi, radi samega sebe ima svoj smoter v samem sebi. »Usmerjati« pokret proti cilju izven njega je brezsmiselno. S spoznanjem tega dejstva nam postanejo na videz brezsmotni pojavi smotni. Zaključki, ki jih bomo ugotovili s pomočjo tega kriterija, se nam bodo dostikrat

upirali; češ, saj je bilo dobro, objektivno, sama resnica, ni mogoče, nikdar ne bo razpadlo. Prisiljeni bomo rušiti mnoge avtoritete, velike tradicije.

Nedvomno sta danes pri nas najvidnejša dva problema; vprašanje evropskega in našega notranjega soglasja. Prvi se javlja pri nas kot problem narodne obrambe, drugi pa v iskanju načina za vzpostavitev boljših odnosov, definiranja sožitja med Hrvati, Srbi in Slovenci; pravoslavni, katoličani in muslimani; »prečani« in »Srbijanci«; »svobodomiselnici« in katoličani; »nacionalisti A« in »nacionalisti B«; itd. samo — vsaj uradno ne med konstruktivnimi, stvarno nacionalnimi, produktivnimi in razdiralnimi, anacionalnimi, neproduktivnimi sestavinami državnega ljudstva. Vzpostavitev pravilnega odnosa med temi pa bi omogočila že v bližnji bodočnosti zdrav odnos med slovenskim, hrvatskim in srbskim narodom. Vse tri kulture bi se razvile; državotvorna miselnost pri vseh treh bi se dvignila na zavidljivo višino; ideal slovenskih, srbskih in hrvatskih borcev bi bil uresničen. Jugoslovanski narodi bi si lahko zastavili nove smote, ki bi bili utemeljeni v njihovi življenjski sili, katera bi se s tem še povečala. Ti cilji bi bili nekaj realnega; poročilo bi se tvorilo delo. Naše delo ne bi bilo več v tako veliki meri pripravljalnega, urejevalnega značaja. Ako se bo reševal problem stabilizacije naših odnosov na tej podlagi, potem bomo v bližnji prihodnosti doživeli velik procvit. Potrebna pa je za to radikalna operacija v naši miselnosti; nujno je spoznanje: na videz organska gradnja na »temelju dosedanjega« je brezpredmetna. Veliko reči, kar je še večeraj pomenilo najnovejše, je danes spričo novih dognanj treba popraviti, zavreči. Ogromno je še v nas kompleksov, ki so utemeljeni v naši preteklosti, kateri so del našega karakterja, vendar zanj nebitveni in se on ne bi prav nič spremenil, če bi ga teh primesi očistili. Nasprotno, postal bi izrazil, čist. V njem bi se potencirala in do potrebne višine razvila zavest — Slovenec sem; to mi je prvo, edino, nesporno, brezkompromisno načelo. Kot tak sem Jugoslovan — Slovan, in bo vsak moj pokret, ki ne bi bil v skladu z interesi bratov Hrvatov ter Srbov, kvaren tako za moj narod kakor za bratska naroda. Trditev, da je ta misel že živa med nami, je neresnična, saj še povsod naletimo na močno

VSEBINA:

Ob važnem zgodovinskem razdobju.

Trdni in značajni.

Dva važna problema.

Prošnja!

Vtisi s prvega učiteljskega zborovanja. Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« v Bosni in Dalmaciji.

LISTEK: Za našo družino.

Splošne vesti. — Osebnе zadeve. — Kaj vse pišejo. — Učiteljski pravnik. — Naša gospodarska organizacija. — Mladinska matica. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu. — Učiteljska tiskarna.

rezerviranost prav do Hrvatov, ki nikakor ni utemeljena; kot ni upravičena do Srbov, čeprav je radi gotovega »krogca«, ki nikdar ni bil in ne bo najbolj brezpomemben stvarni sestavni del delavnih srbskih stanov, razumljiva. Taka »krogca« se nahajata seveda prav tako med nami in Hrvati. Ako obdelujemo ta problem na tak način, se nam pokaže njegova usodna majhnost, saj je 20 letno »objemanje«, prikrivanje individualitet spričo pluga na nezorani ledini res nekaj takega, kar je moglo roditi nesporazum. Brez negativnih ali pozitivnih čustev s kritičnim razumom in umskim razumevanjem se moramo lotiti dela za zblizanje, organizirano skupno delo.

Precej bi bilo še povedati. Jasneje, bolj določno bi morali marsikaj izraziti, opisati, definirati, pokazati; toda za to ni mesta v našem »Učiteljskem tovarišu«.

Marsikdo bo uvidel, da je prvi problem, t. j. narodno-obrambni, v tesni zvezi z obdelavanjem. Narodno-obrambno delo najbrž — vsaj v taki obliki, kot ga moramo danes opravljati — ne bi bilo potrebno. Vsako simpatiziranje z nekim »drugim sistemčkom« izvira iz nezavednosti, nepoznanja, nesmotnosti, nezadovoljstva. Če bi bili takoj zagrabil tam, kjer je pravo mesto, bi naš živelj kot nosilec življenjske ideje oplodil ono, kar grozi z železom uničiti ono, kar je od starega za nadaljnji razvoj še potrebno, kar je materija, ki jo je treba še transformirati, da bo bodoča forma čim popolnejša, ker v čim hitrejšem, racionalnem, nasičenem tvorjenju je zdravo življenje. Delo, ki ga na omenjenem polju opravljamo, naj se vrši zato v tem znamenju, s to zavestjo. Ono pa naj bo za nas izkušnja, kažiopot. Pijanec, ki hoče ozdraviti, mora dragoceno, kristalno čašo, polno najboljše vina, vreči ob tla. In mi bi morali marsikaj, kar nam je sveto, vreči med staro šaro, da bomo videli našo zemljo v soncu, da bo na njej oral zdrav kmet.

Ugotoviti moramo, da se morda prav med učitelji danes najdoločneje oblikuje pravi sistem dela za boljše bodočnost naroda, ki je živa stvarnost, katera nekako nehoti tvori zgodovino. To bi pa morali oni, ki hočejo biti njegovi, najboljši sinovi, poznati, brez čustev proučevati le s stališča narodne zajednice, materije, in bi jim morale biti vse druge skupnosti sekundarnega pomena.

M. K.

Prošnja!

Predmet: Ako ne bo šla prošnja v koš, imam še vedno trohico upanja.

Podpisani V. V., že 5 let učiteljski pravnik v B., doslej še nikjer nisem trkal na nobena vrata in ne prosil nobenega poslanca za intervencije vse radi stanovske zavesti in discipline. Seveda v svojo škodo in v korist tistih, ki radi preskakujejo.

Z ozirom na članek v »Učiteljskem tovarišu« pod naslovom: Intervencije JUU za napredovanje, sem dobil tudi jaz apetit po zboljšanju položaja, kljub temu, da sem od samega čakanja že otopel. Razne spomenice so dandanes že prepogoste in preobširne, zato tudi utrujajo prizadete kakor tudi one, katerim so namenjene.

Jaz bom zato skušal biti kratek in vse razloge navedel po točkah:

1. Podpisani sem že 5 let pripravnik s pravico do prevedbe od decembra l. 1937. (Potrdilo šol. upraviteljstva).
2. Oženjen — družina šteje štiri člane. (Potrdilo župnega urada).
3. Ko sem obiskal ženo pri porodu septembra leta 1937., je bilo vlomljeno v stanovanje. Škoda znaša 8000 din. (Potrdilo okr. sodišča).
- Ko sem za Vse svete odptoval in obiskal grobove leta 1938., je bilo drugič vlomljeno. Škoda znaša 10.000 din. (Potrdilo okr. sodišča).
5. Stanarine dobivam mesečno 150 din. Za stanovanje plačujem mesečno 250 din. (Potrdilo stanodajalca).
6. Da sem bolehen in nujno potrebujem zdravniške pomoči. (Potrdilo zdravnika).

7. Da dolg, namesto da bi se skrčil, ne prestando raste.

(Potrdilo trgovca).

8. Da sta oba otroka zdrava, ker imata vsak dan hvala Bogu dovolj svežega zraka.

(Potrdilo tujsko prometnega društva).

Sklep: Doslej se za pripravnike ni dovolj pobrigalo. Ker še nismo bili prevedeni, se bo to čakanje gotovo smatralo kot nagrada za našo brezposelnost. Pravilno bi bilo, da bi se tudi ostalemu uradništvu v višjih skupinah odtrgali ti zneski, zakaj potem bi bila skupna borba vseh učinkovitejša in udarnejša za zboljšanje gmotnega položaja. Vsi za enega, eden za vse! Tako smo pa mi najmlajši, pravilneje najstarejši pripravniki ogoljufani. Morda bi se pa le našel kak Runciman in posredoval v dobro pohlevnim in ponižanim jagnjetom.

Dostavljam še to: Kot stanovsko zavezanec član sem hotel pritegniti k društvu tovarišice, ki je že bila pred leti članica. (Ima 12 službenih let.) In sicer zato: 1. ker rada prebere »Učit. tov.«, katerega naročnik je pripravnik. 2. Njen gmotni položaj se je izboljšal, ker je radi ločitve takoj začela prejemati doklade: rodbinsko, stanarino in kurivo.

Izjavila je, da sploh ne mara pristopiti, ker svoj čas ni bilo pri upravi udruženja ustrezno njeni želji. (To je v zahvalo, ker ste se potegovali za njo, da sedaj nima nobenega smisla za našo stanovsko skupnost.) Ali so zaželeni taki v naših vrstah? Ali pa pričnimo odkrito borbo z njimi. Mi stari pripravniki, ki ne iščemo samo osebnih koristi, bomo vztrajali še naprej in postali prekaljeni borci.

S tovariškim pozdravom

V. V., učiteljski pripravnik.

Vtisi s prvega učiteljskega zborovanja

Z veliko nestrpnostjo sem čakala na prvo zborovanje. Vedno me mučijo kaka vprašanja in dvomi, zato sem bila prepričana, da mi bo sestanek s tolikim številom tovarišev prinesel v marsičem jasnost.

Mnogo se nas je zbralo. Tajnik je povedal, da nas ni niti polovica prisotnih članov našega sreskega društva. Nisem mogla razumeti. V šoli skušam oživeti v mladih dušah vero v skupnost. Tu pa izobraženi ljudje, oropani že marsikaterih osnovah človeških pravic, nočemo strniti svojih vrst, da bi se zavarovali pred novimi izgubami. Ne kljuke in strici, organizacija je naše orožje, katere se moramo z vsemi silami in z vsem srcem okleniti, če se hočemo zlasti mi mladi obrzati izven hlapčevske miselnosti. Tako bomo drug drugemu dajali moči, skupno bomo iskali najboljšo pot za delo, in če nas bo mnogo, bomo zavarovani pred zunanji vplivi in bo to začetek svobodnejšega razmaha.

Mnogo težav imamo. Dobre volje in ljubezni dovolj, a to ne zadostuje.

V eni zadnjih števil »Učit. tovariša« sem čitala, da je središče učiteljevega dela šola in da je vsaka druga izobrazba nepotrebna. Jaz pa mislim drugače, in mislila sem, da se bomo na zborovanju o tem pogovorili. Pa ni bilo nič. Ljudje bi svoje življenje lahko v marsičem izboljšali, če bi bili strokovno bolj izobraženi. (Sadjarstvo, mlekarstvo, higiena in zdravstvo, vrtnarstvo, živinoreja itd.). S strokovnim znanjem bi zrasla tudi samozavest kmečkega človeka. Denarja za šole in tečaje pa ni. Ali nismo tu poklicani prav mi, učitelji, da pomagamo po svojih močeh? Ali ne bomo pripomogli s tem k napredku vasi in tudi k izboljšanju življenja našega otroka? Če bo 13, 14 letni kmečki otrok dojel bistvo in uspeh napredka svojega vsakdanjega dela, ali ne bo pozneje stremil po izboljšanju in izobrazbi v vsakem življenjskem položaju? In kako naj to napravim brez strokovnega znanja?

Na zborovanju tudi ni nihče omenil, da je Kmetijska zbornica predlagala, naj se deklet ne sprejema na učiteljske. Kar se vzgoje tiče, je dala že narava sama prvenstvo ženski. Tudi za povzdigo kmetijstva bomo storile svoje, le izobrazbo naj nam dade. Saj tudi kmečka žena potrebuje izobrazbo. Toliko znanja, kot ga imajo nekateri tovariši, ki vodijo tudi različne tečaje, pa bomo kar hitro zmogle. Mogoče se me še bolj zavedamo odgovornosti do ljudi in manj eksperimentiramo.

Smo v obsejnim srezu. Težke gospodarske prilike nudijo ugodna tla tuji propagandi. Mnogo nas je novincev. Trudimo se vsak po svoje, da bi otrokom in ljudem pokazali, da so naši, da pripadajo k naši državni skupnosti, da je naša kultura lepa in človeška. Nihče nas ni na zborovanju vprašal, kaj in kako prav za prav delamo, nihče ni čutil potrebe, da bi skritiziral in izboljšal naše delo. Zborovanje je napravilo vtis, kot da smo kje sredi Slovenije, kjer ni ne gospodarskih in ne nacionalnih težav. Mi vsi vemo, da bi se dalo marsikaj izboljšati — da bi tudi mi lahko kaj k temu pripomogli. Ali niso naša zborovanja mesto, kjer bi

se moral dajati obračun in postavljale nove smernice za delo. Mi imamo najgloblji dostop v ljudsko življenje. Naša dolžnost je, da bi ga temeljito spoznali, in tudi razmišljali, kako bi se dalo izboljšati. Skupno razmišljanje bi nedvomno rodilo dober sad. O učiteljskem pokretu, ki to delo že vrši, ni nihče ničesar omenil. Na zborovanju je gledalo, da so največji trpini v našem srezu učitelji. In vendar nimamo dolžnosti le do sebe, marveč tudi do ljudi, zlasti pa do otrok.

Starejši in izkušeni tovariši je imel teoretično predavanje. Mi pa se dan za dnem borimo z delom v šoli, kako ga vsaj malo izboljšati, torej s prakso. Vsi starejši ste že vse to preživeli in pozabili. Vi prezrete naše napore, celo zasmehujete jih — to boli in veča prepad med starejšimi in mladino. Naše delo je začetniško in ne zdi se nam prav, če se po

našem delu ocenjujejo metode, ki se nam zdijo najboljše.

Mogoče mi bo kdo očital, da bi to vse lahko povedala tam. Ni bilo prilike. Vse je bilo po točkah in se je vršilo s silno naglico. Napisala sem to zato, da bi bilo drugič bolje.

Spoznala pa sem na zborovanju tovarišice, od katerih sem se že v kratkem času nekaj dobrega naučila, zato vem, da nam bo lahko naša organizacija mnogo nudila. Saj — kakršni so člani, takšno je društvo. M. P.

Opomba uredništva: Prav radi priobčujemo članek mlade tovarišice, čeprav se v celoti ne strinja s stališčem organiziranega učiteljstva. Članek, ki je odkritosrčna izpoved vtisov, naj nudi snov za razpravo na naših zborovanjih. K stališču glede strokovne izobrazbe učiteljstva se še povrnemo.

Učiteljski pevski zbor „Emil Adamič“ v Bosni in Dalmaciji

Koncertna turneja od 8. do 17. maja.

Po uspehih koncertnih turnejah po Češko-slovaški, Vojvodini, Bolgariji in Srbiji bo odpotoval naš Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« v ponedeljek, 8. maja t. l., v Bosno in Dalmacijo. Nastopil bo v Slavonskem Brodu, Zenici, Sarajevu, Mostarju, Dubrovniku in Splitu s koncertnim programom, ki obsega skladbe E. Adamiča, I. Grbca, J. Gallusa, A. Lajovca, I. Matetića, ing. Fr. Dugana, B. Papandopula, J. Ravnika, St. Mokranjca in M. Tajčevića. Prvi del koncert. programa obsega skladbe sloven. komponistov za mešani zbor, drugi del bo izpolnil ženski zbor z Adamičevimi narodnimi pesmimi, v tretjem delu pa bo zbor izvajal skladbe ostalih zgoraj naštetih komponistov. Koncertni program, ki ga je sestavil dirigent zbora prof. Pavel Šivic, bo imel na turneji gotovo mnogo uspeha za zbor, kakor tudi za dirigenta, ki je pevce in

pevke pripravil kar najvestneje in za katerega bo pot po Bosni in Dalmaciji krstna turneja.

Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« se je obrnil za pomoč na učiteljska sreska društva v posameznih krajih. Naši tovariši in tovarišice po Bosni in Dalmaciji so z največjim veseljem sprejeli aranžma gostovanja in koncentriranje svojih slovenskih tovarišev in tovarišic. Pa tudi naši rojaki Slovenci, ki prebivajo skoro v vseh mestih turneje v zelo velikem številu, so priskočili učiteljskim društvom na pomoč. Iz predpriprav in poročil, ki jih prejemale naši učitelji-pevci, je razvidno, da bodo nastopi Učiteljskega pevskega zbora prave manifestacije za učiteljski stan in njegovo delo, a velika zmaga za našo pesem.

Svojemu stanovskemu pevskeemu zboru, ki že štirinajsto leto uspešno deluje na polju slovenske in jugoslovenske glasbe, želimo tudi na tej poti obile sreče in uspeha.

Za proslavo materinskega dne imate največjo izbiro enoglasnih, dvoglasnih in troglasnih mladinskih zborov v glasbenem priročniku „Materinski dan“, ki ga je izdal Učiteljski pevski zbor „Emil Adamič“ v Ljubljani. Cena din 20

Za našo družino

Že večkrat smo imeli priliko v našem glasilu poudariti težke gmotne razmere, v katere je zašla v zadnjih letih uradniška družina, ter orisati težki položaj, ki ga ji povzroča stalno naraščajoča draginja. Že v 32. številki »Učiteljskega tovariša« smo poročali o zborovanju, ki ga je pod geslom »Za našo družino« priredila slovenska sekcija »Jugoslovenske ženske zveze« v Ljubljani. Na tem zborovanju je imela glavni referat tov. Mira Engelmanova. Ker je v tem referatu zelo obširno in tudi pregledno orisan težki položaj uradniške družine, smatramo za potrebno priobčiti ta referat v celoti.

Družina je temelj naroda in države. Družina je osnovna celica, kjer se vzgajajo in oblikujejo bodoči člani človeške družbe. Če je družina zdrava, je zdrava tudi mladina. Toda velika večina naših družin živi v težkih gmočnih razmerah, radi česar ne more nuditi svojim članom one izobrazbe in one vzgoje, kakor bi jo morala. Ne more izoblikovati odločnih in značajnih ljudi, ker je kruhoborska. Kjer pa je doma kruhoborstvo in pomanjkanje, tam ni močne, trdne volje. Resno se moramo bati, da taka družina ne more vzgojiti svojih otrok tako, da bodo kos nalogam, ki jih čakajo v življenju.

Pred 2 tednoma se je prav na tem mestu poudarjala zaščita otrok in mladine. Omenjalo se je, da je danes najbolj aktualno in najbolj pereče to vprašanje, ki nujno zahteva največ pozornosti celokupne družbe. Ker je to nujna potreba, je znak, da bi bila morala biti v prvi vrsti družina že davno zaščitena, in sicer s prejemki, ki bi dosegli dostojen življenjski minimum. Zakaj mladina, ki je danes potrebna zaščite, je zrasla iz mnogih naših slabo situiranih

družin, ki svojim otrokom niso mogle nuditi niti najnujnejših življenjskih potrebščin. Zato pa morajo merodajni faktorji vsaj sedaj upoštevati naše upravičene zahteve po zboljšanju prejemkov, da ne bo prepozno. Zakaj resno se po naših listih objavlja vznemirjajoče dejstvo, kako pada biološka sila našega naroda iz leta v leto, kar nam dokazujejo z neizprosno jasnostjo statistične razpredelnice o padanju rojstev. Objavljeni podatki so pokazali, da je Slovenija v pogledu števila rojstev na zadnjem mestu med vsemi ostalimi pokrajinami Jugoslavije in da ob takem neugodnem razvoju ni več daleč čas, ko bo Slovencev v državi le še 5 %. Razumljivo je, da ob tako majhnem številu ne bi mogli vplivati na javno življenje v naši kraljevini v taki meri, ki bi nam prav za prav šla po stanju naše kulture in civilizacije. Tudi ta nezdav pojav v našem narodu, ki se je ponašal pred svetovno vojno z mnogimi družinami, ki so imele po 5, 6 in več otrok, je pripisati slabim gmočnim razmeram.

Poleg tega je pa naravnost katastrofalna tudi smrtnost našega naraščanja; saj nam umrje do 10. leta življenjske dobe kar petina vseh otrok. Tudi v tem primeru je največji vzrok beda in pomanjkanje. Zato naglašam zopet nujno potrebno: zvišanje prejemkov, ki bi dosegli dostojen življenjski minimum.

Poglejmo sedaj materialni položaj državnih nameščenecv in upokojevcev nekoliko natančneje. Z znižanjem plač l. 1935. je bila ravno družina najbolj prizadeta. Tako so znašali odtegljaji učiteljske družine, kjer žena ni drž. nameščenka, 255 do 290 din mesečno, medtem ko samsko uradništvo ni toliko trpelo. Toda tudi njih prejemki so pičli ter težko izhajajo, saj morajo drago plačevati hrano in stanovanje pri tujih ljudeh, ki često žive od tega.

Z novembrom l. 1937. so dobili drž. nameščenci deloma vrnjen odtegljaj iz l. 1935., toda le samci, družina je dobila le polovico tega, kar je izgubila. Upokojevci pa niso dobili nič.

Splošne vesti

POČITNIŠKI PEDAGOŠKI TEČAJ

Pedagoška centrala v Mariboru priredi v tednu od 21. do vključno 26. avgusta t. l. svoj V. počitniški pedagoški tečaj za učitelje(-ice) s sledečimi predavanji:

I. a) »Pomen psihološkega raziskovanja in študija otrok za učitelje.«

b) »Klinično (eksperimentalno) opazovanje učencev.«

c) »Psihološke dopisnice.«

č) »Testiranje.«

d) »Slovenska revizija testov.«

Predavajo dr. F. Žgeč in dr. Vl. Schmidt, koferenti M. Mencej in M. Ledinek.

II. »Skupinsko delo v šolskem pouku«, (G. Šilih).

III. »Tiha zaposlitev učencev«, (A. Kopriva).

IV. »Vprašanje naše mladinske književnosti«, (A. Zerjav).

V. »Vprašanje igralskega udejstvovanja šolskega otroka«, (E. Smasek).

VI. »Izbrana poglavja iz modernega slovnškega pouka«, (D. Glinskič).

VII. »Spisje v sodobni ljudski šoli«, (A. Zerjav).

VIII. »Vloga učitelja pri zboljšanju domače vzgoje«, (V. Čopič).

IX. »Problematika učnega načrta za ljudsko šolo«, (E. Vranc).

X. »Kakšni naj bodo podrobni učni načrti?«, (J. Kontler).

XI. »Pregled zapadnoevropskega šolstva«, (dr. V. Brumen).

Tečaj se bo vršil v slavnostni dvorani drž. učiteljske šole v Mariboru. Prične se v ponedeljek, 21. avgusta 1939., ob 8. uri. Priglasnina za tečaj znaša 20 din, ki jih lahko plača vsak udeleženec po predhodni prijavi, ki se more izvršiti takoj po objavi tega programa, šele ob prihodu na tečaj. Prosimo, da izrazijo udeleženci ob priliki svoje prijave tudi svoje morebitne želje glede hrane in stanovanja. V tem primeru mora dospeti prijava, ki jo je poslali na naslov: **Pedagoška centrala v Mariboru, drž. učiteljska šola**, najpozneje do 1. avgusta t. l.

Morebitne spremembe v programu in obvestila glede hrane in stanovanja bodo pravočasno objavljena v »Učiteljskem tovarišu« ter v dnevnikih.

VIII. No. 3031/1.

RAZGLAS

Na srednji tehniški šoli v Ljubljani se priredi drugi delni risarski tečaj za učitelje na strokovnih nadaljevalnih šolah.

Ta risarski tečaj se bo vršil od 3. julija do 16. avgusta 1939.

Število udeležencev za ta tečaj je omejeno na 30 ter se sprejemajo v tečaj izključno samo kandidati, ki so posekali in dovršili I. delni risarski tečaj v šol. letu 1937./38.

Prijave se morajo izvršiti najkasneje do 10. junija t. l. in nasloviti na VIII. oddelek kr. banske uprave v Ljubljani. Event. potrebna dovoljenja za poset tečaja od svojega službenega oblastva si morajo sami preskrbeti.

V zvezi s tem risarskim tečajem se bo vršil v primeru zadostnega števila prijavljenih tudi poseben tečaj za obrtniške mojstre kovinarskih strok, ki že poučujejo na strok.

Mnogo bolje se ne godi družini, kjer je žena drž. nameščenka, n. pr. učiteljica. Ta je mnogo žrtvovala, saj znaša odtegljaj v najnižji skupini 450 din mesečno, v višjih pa celo skoro 900 din, in vendar opravlja isto delo kakor njena samska tovarišica ali tovariš. Veliko manjšo plačo ima samo zato, ker je poročena. Mnogo jih je, ki izjavljajo, da bi se ne poročile, ko bi vedele, kaj jih čaka. Tu ruši odtegljaj osnovni zakon pravičnosti, ki pravi, da pripada za enako delo enako plačilo.

Redukcija draginskih doklad poročenim uradnicam

Primerjava

o znižanju osebnih drag. doklad por. aktivnih uradnic po uredbi z dne 11. aprila 1934.

Državna uradnica IX. skupine omožena z:

uradnikom III./1. skupine:

	sta imela skupnih dohodkov v:	po uredbi se jima znižajo prejemki za:	znižanje %
I. dr. razr.	7320.—	775.—	10.5
II. „	6720.—	525.—	7.8
III. „	6660.—	425.—	6.3

uradnikom III./2. skupine:

I. dr. razr.	6770.—	775.—	11.4
II. „	6270.—	525.—	8.3
III. „	6070.—	425.—	7.0

uradnikom IV./1. skupine:

I. dr. razr.	5820.—	775.—	13.3
II. „	5320.—	525.—	9.8
III. „	5120.—	425.—	8.3

uradnikom IV./2. skupine:

I. dr. razr.	4920.—	775.—	15.77
II. „	4420.—	525.—	11.8
III. „	4220.—	425.—	10.0

nad. šolah, odnosno, ki pridejo za ta pouk v poštrev na osnovi tuk. posebnega obvestila. Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani dne 25. aprila 1939.

L. S. Ban:
Dr. Natlačen s. r.

NATEČAJ

za sprejem slušatelj(ice) v I. letnik Višje pedagoške šole v Zagrebu za šol. leto 1939./40.

Na osnovi rešenja gospoda prosvetnega ministra z dne 5. aprila 1939., III. štev. 19.233, bo sprejetih v I. letnik Višje pedagoške šole v Zagrebu

- a) v prvi odsek za pripravo meščansko šolskih učiteljev 63 slušatelj(ice), in to:
- za prvo skupino nacionalnih predmetov 20,
 - za drugo skupino tujih jezikov 10,
 - za tretjo, prirodopisno skupino 10,
 - za četrto, matematično fizično skupino 10,
 - za peto, tehnično skupino 8,
 - za šesto, gospodarsko skupino 5.
- b) v drugi odsek za pripravo učiteljev za defektne otroke: 20 slušatelj(ice),
- c) v tretji odsek za pripravo šolskih nadzornikov: 20 slušatelj(ice).

Za natečaj se lahko javijo:

a) za prvi odsek za pripravo učiteljev meščanskih šol učitelji in učiteljice, ki so z odličnim ali prav dobrim uspehom položili diplomski (zrelostni) izpit in praktični učiteljski izpit ter so poučevali najmanj 3 leta na ljudski ali meščanski šoli z odličnim ali prav dobrim uspehom in niso starejši od 30 let.

b) za drugi odsek za pripravo učiteljev za defektne otroke učitelji in učiteljice, ki so z odličnim ali prav dobrim uspehom položili diplomski (zrelostni) izpit in praktični učiteljski izpit ter poučevali najmanj 10 let v ljudskih ali meščanskih šolah z odličnim ali prav dobrim uspehom in niso starejši od 35 let.

c) za tretji odsek za pripravo šolskih nadzornikov učitelji in učiteljice, ki so z odličnim ali prav dobrim uspehom položili diplomski (zrelostni) izpit in praktični učiteljski izpit ter poučevali najmanj 10 let v ljudskih ali meščanskih šolah z odličnim ali prav dobrim uspehom in niso starejši od 35 let.

Kandidati morajo poslati svoje prošnje rektorju Višje pedagoške šole v Zagrebu (Zagreb VI., poštini predal 53.) do 20. junija 1939. V prošnji mora biti označeno, za kateri odsek se prosilec javlja; kandidati za prvi odsek morajo navesti, katero skupino predmetov so si izbrali, a če bi v tej skupini bila vsa mesta spopolnjena, za katero skupino se javljajo v drugi vrsti. Kandidati za drugo skupino tujih jezikov morajo navesti, kateri jezik se žele učiti (nemški ali francoski). Prošnji se treba priložiti:

1. krstni list, 2. izpričevalo o učiteljskem diplomskem (zrelostnem) izpitu v originalu, 3. izpričevalo o praktičnem učiteljskem izpitu v originalu, 4. potrdilo o ocenah za ves čas službovanja v šoli, 5. zdravniško spričevalo, 6. obveza, da bo po položnem diplomskem izpitu ostal prosilec v državni službi najmanj 3 krat toliko let kolikor je prebil v višji pedagoški šoli, To velja samo za one kandidate, ki prejemale plačo iz državnega proračuna. 7. Kandidati za drugi odsek za pripravo učiteljev za defektne otroke priložijo še potrdilo o dvoletnem hospitiranju v šolah za defektne otroke.

Prošnja se kolkuje s kolkom za 10 din in vsaka priloga, če že ni kolkovana, s 4 dinarji. Prošnje, katerim ne bodo priložene vse priloge, se ne bodo upoštevale.

Slušatelj(ice) višje pedagoške šole ne morejo biti istočasno slušatelj(ice) univerze.

Sprejeti kandidati bodo službenim potom obveščeni o sprejemu in o začetku predavanj.

Rektor dr. Bosanac.

TEŽAVE DRŽAVNIH USLUŽBENCEV SO V VSEH STROKAH VELIKE

Združenje uradnikov p. t. t. stroke, dravska sekcija v Ljubljani je imelo dne 16. aprila 1939. svoj redni letni občni zbor. Na tem občnem zboru je bilo podano precej obširno poročilo, iz katerega posnemamo tudi sledeče ugotovitve:

Dne 1. januarja 1936. je štela sekcija 463 članov, dne 31. marca t. l. pa 672 članov. V ljubljanski direkciji je 799 uslužbencev, ki vrše uradniške posle, od teh je torej včlanjenih 84 %. Odstotek včlanjenih uradnikov je pa večji, ker je med nevlanjenimi tovariši največ dnevničarjev, služiteljev in zvaničnikov z uradniško kvalifikacijo. Pomožni organi sekcije so Ženski odsek, Odsek tehničnega uradništva, Odseka ambulančnih uradnikov v Mariboru in Ljubljani ter Pevski odsek.

Sekcija je v preteklem poslovnem letu proučila prednačrt specialnega zakona in stavila številne pripombe k njemu. V zvezi z osnutkom je izdelala tudi pravilnik o p. t. t. odpravnih, ki naj bi omilil pomanjkanje uradništva in omogočil izkoriščanje dopustov v celoti, obenem pa tudi priznal odpravnikom pravice glede štetja let in priznanja njihovega izpita. Posebno se je poudarjalo, da je osebe preobremenjeno v službi in zagrenjeno, ker je zapostavljeno napram ostalim državnim uslužbencem materialno, glede dopustov in napredovanj.

V letu 1938. je napredovalo samo 31 uradnikov, dočim je v proračunskem letu 1937./38. napredovalo 71 uradnikov. Uradnikom je pripadalo 20.700 dni dopusta, izkoriščenega je pa bilo le 10.587 dni, to je približno 50 % (v letu 1937. še 54 %). 180 uradnikov ni dobilo nič dopusta.

Gmotni položaj p. t. t. osebja se je v preteklem letu zopet poslabšal, ker cene življenjskim potrebščinam stalno naraščajo. Predsednik sekcije je vodil deputacijo vseh državnih uslužbencev in upokojencev, ki je bila sprejeta v novembru 1938. pri banu dr. Natlačenu v zadevi zvišanja prejemkov.

Zadolžitve p. t. t. osebja ogroža že eksistenco njihovih družin. Na vsakega p. t. t. uslužbenca v Sloveniji odpade povprečno 5300 din dolga, ki je bil napravljen samo za kritje izdatkov za bolezen, hrano in obleko.

Radi nizkih prejemkov se dolgovi ne znižujejo, ampak rastejo.

— Glavna skupščina Sokola kraljevine Jugoslavije je bila v Beogradu 23. aprila t. l. Na tej skupščini je govoril tudi predsednik JUJ tov. Ivan Dimnik, ki je v svojem govoru še posebej naglašal delo učiteljstva v sokolskih vrstah.

AKCIJA JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSKEGA UDRUŽENJA

Prispevke za bratsko učiteljstvo so dali:

Učiteljsko društvo Guča . . .	510,—
Učiteljsko društvo Zaječar . .	190,—
Učiteljsko društvo Varaždin . .	140,—
Nar. šola Vinagora in Desinić .	65,—
Narodna šola Pregrada . . .	60,—

din 965,—

Prej zbrano in objavljeno . . .

Skupaj . . .

Vendar pa je treba družini danes še prav posebej pomagati, ker so cene življenjskih potrebščin poskočile za 30 % in ker ravno družina najbolj čuti to podražitev ter so sedanji prejemki za to kritje zdavnaj premajhni.

Potrebno je pritrgovanje in omejevanje v izdatkih tudi za najnujnejše stvari. Toda navzlic štednji in krčenju izdatkov družina ne more ustvariti ravnovesja v svojem proračunu. Izdatki presegajo dohodek radi vsakega še tako majhnega izrednega primera v družini. Zato mora seči družina k poslednjemu sredstvu — k dolgovom. Zadolžuje se za obleko, za bolezen, za šolanje otrok, ob smrti družinskega člana, ob rojstvu itd. Sploh sili vsak vesel ali žalosten dogodek družino v nove dolgeve. Ti radi tega trajno naraščajo in obremenjujejo ženo in moža z večno skrbjo, kako bi uravnovesila domače gospodarstvo.

Enako čutijo to nevzdržno stanje železniški, poštni in drugi nameščenci ter upokojenci vseh strok in položajev.

Velika večina železniških in drugih uslužbencev ima prejemke izpod 2000 din mesečno, zato morajo gospodinje skrbno računati z vsakim dinarjem in so prisiljene, da štedijo pri hrani in obleki. Radi tega dandanes niso redki prav drastični primeri o bedi, ki vlada v vrstah takih družin. Poznam železniško družino s 6 otroki. Zaslužek znaša mesečno okoli 1900 din. Podstrešno stanovanje, sestojče iz kuhinje in 2 sob s približno površino 30 m². Te dni je v tej družini bolezen. Hčerka ima pljučnico. Ker ni zadosti in primerne obleke, je bolnica pokrita z raznimi cunjami. Pri tem pa moram naglasiti, da so vsi člani družine zelo pridni in skromni, vendar jim primanjkuje najnujnejše, kakor topla obleka in zadostna, tečna hrana.

Zvaničnik II. kategorije je zaradi ženske bolezni zašel v skrajno težak gmotni položaj. V sili in stiski je iskal kredita pri nabavljalni zadrugi in v posojilnicah, da je mogel nuditi ženi potrebno zdravljenje, ker dajatve bolniškega

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

Frančiškanska ulica 6 — Podružnica v Mariboru, Gosposka ulica 36

Vabilo na

XXXVI. REDNO SKUPŠČINO

ki bo v četrtek, dne 18. maja 1939., ob 9. uri v Ljubljani, v pritlični dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, v Beethovnovi ulici 10

Dnevni red :

1. Otvoritev in ugotovitev sklepčnosti.
2. Poročilo upravnega odbora o zadružnem poslovanju.
3. Poročilo upravnega odbora o računskem zaključku za l. 1938.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Predlog upravnega odbora o razdelitvi čistega dobička.
6. Volitev : a) v upravni odbor, b) v nadzorni odbor.
7. Samostojni predlogi in slučajnosti. — Posebni predlogi se morajo naznaniti upravnemu odboru vsaj tri dni pred skupščino.

Ako bi ta skupščina ne bila sklepna, bo po čl. 31. zadružnih pravil pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom skupščina, ki sme brezpogojno sklepati.

Upravni odbor.

Osebnne zadeve

— i Premeščen je bil z ukazom Nj. Vel. kralja z dne 3. aprila 1939. Lešnik Miroslav iz Negove, srez Ljutomer, po prošnji v Kamnico, srez Maribor l. br. (Sl. novine z dne 27. aprila 1939.)

— i Strokovni izpit za nastavnike šol za defektne otroke so v Beogradu opravili z odličnim, oziroma prav dobrim uspehom gg.: Ambrožič Angela, Čibec Marija, Duh Jožefa, Jagodič Adalbert, Loparnik Vladimir, Loparnik Zora, Rak Evgenija, Ravnikar Marija, Šušteršič Marija, Trček Ludovika, Zakovšek Jože — vsi iz Ljubljane; Kimovec Franc in Pav-

čič Marjan iz Trbovelj; Unverdorben Josip iz Rogaške Slatine; Cvetko Ivan iz Maribora; Praunseis Sonja iz Laškega; Pregeļ Iva iz Kočevja in Pahor Marija s Skaručne.

Majniški izleti z avtobusom!

Cenjenim šolskim vodstvom nudimo udobne avtobuse po ugodnih cenah.

Potovalna pisarna M. OKORN
Ljubljana, Frančiškanska ulica 3. Tel. 22-50

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUJ

— i »Teško življenje učiteljskih pripravnikov« je naslov članka, ki ga prinaša »Večernik« z dne 29. aprila, ki pravi: Ko smo študirali, nismo vedeli, da bodo učiteljski pripravniki tvorili poseben stan zase. Tudi nismo vedeli, da se iz tega stanu ne moreš premakniti ne navzgor, ne navzdol. Pribiti si z 911 dinarji, s katerimi ne moreš niti živeti niti umreti. Pa kaj — če si sam, še gre. Moraš pač stradati. Ješ enkrat na dan koruzne žgance tako, da se ti kar sline cede, če jedo otroci v pavzi lepa rdeča jabolka, za katera nimaš ti, uboga pripravniška para, kredita v svojem proračunu. Lahko hodiš tudi v raztrganih čevljih in razcapanih hlačah, ki si jih prinesel pred petimi leti s seboj v službo. Seveda si se moral takrat zadolžiti, ker je oče komaj zase zaslužil. Če imaš raztrgane rokave na komolcih in nimaš denarja, da bi si kupil sukanca, se moraš pač obračati od ljudi, ki te prijazno pozdravljajo: »Dober dan gospod učitelj!« — Torej sam boš že nekako — boš pač hodil,

kakor Krjavelj nekoč po Dolenjskem. — Toda kaj pa počneš, moj dragi pripravniški tovariš, če si oženjen in imaš enega ali pa dva otroka? — Otroka nič ne veda, da smo postali pripravniki stabilen stan in močno zgrajen na 911 dinarjih. Otroku hoče jesti. »Ata, daj kruha; zebe me, atek!« — se glasi dan za dnem prijetna pesem, ko prideš prav vesel iz šole. Ali boš, dragi pripravniški atek, ponudil otroku dokument, ki te že več ko dve leti usposablja, da postaneš učitelj IX. skupine in ti daje upanje, da boš vsaj otroku kupil kruha in obleko? Za tebe in ženo pa še vedno ne bi nič ostalo. — Ne, otroci imajo pravico zahtevati od nas. — Mi pa prosimo merodajne v imenu naših otrok in pripravniške bede — prevedite nas!

— i »Za slovensko šolo« je naslov članka, ki ga prinaša »Edinost« od 29. aprila, in pravi med drugim: Naše slovensko mlado učiteljstvo si je osnovalo književno zadrugo »Pedagoški tisk«, ki hoče v njej izdati gradivo za sodobno šolstvo

fonda niso zadostne. Radi tega je zašel v dolgeve. Ima 5 otrok v starosti od 2 do 16 let. Njegov čisti prejemki znašajo 1850 din. Na račun dolga odplačuje mesečno po 400 din. Obremenitev njegove plače bo trajala še najmanj 2 leti, če ne bo v tej dobi primoran ponovno najeti posojila. Pri tržnih cenah, kakor so sedaj, je nemogoče zahtevati, da bi s preostankom plače mogel vzdržati tempo današnjega življenja. Že danes se poznajo v družini skrajno kvarne posledice zaradi slabe, nezadostne prehrane.

Ta 2 primera sta drastična dovolj in vendar znaša plača rednika skoro 2000 din na mesec.

V težkih prilikah živi tudi uradništvo, ki ima blizu 3000 din ali nad 3000 din mesečnih dohodkov. K skrbi za samo hrano in stanovanje moramo tu pristi ti izdatke za časopise, knjige, društva in druge kulturne potrebe. V mesecih, ko je treba nekaj več potrositi za obleko in obvalo, se morajo črtati tudi kulturne potrebe ter štediti celo pri hrani. Te družine imajo večinoma enega, kvečjemu dva otroka, ker bi številnejši naraščaj potisnil tudi nje v bedo.

Toda kako živi šole sto in sto naših družin, ki imajo izpod tisoč din mesečnega zaslužka! Tako ima n. pr. železniški mizar po 9 letih službe mesečno 950 din plače. Redni odbitki od mesečnega zaslužka znašajo:

za upravno stanovanje	din 180—
za pokojninsko zavarovanje	63—
za bolniško zavarovanje	28'50
za davek	6—
za 1 % doprinos k usluž. davku	1—
za organizacijo	10—
za njegovo in žene posmrtno zavarovanje	25—

Skupaj

S preostankom 636 din mora kriti vse življenjske potrebščine za sebe, ženo in 3 otroke. Kako je možno izhajati s to vsoto pri današnjih cenah življenjskih potrebščin, si lahko mislimo!

(Dalje prihodnjič)

uradnikom V. skupine:		
sta imela skupnih dohodkov v:	po uredbi se jima znižajo prejemki za:	znižanje %
I. dr. razr. 4550.—	775.—	17.0
II. „ „ 4050.—	525.—	13.0
III. „ „ 3850.—	425.—	11.0
uradnikom VI. skupine:		
I. dr. razr. 4150.—	775.—	18.6
II. „ „ 3650.—	525.—	14.3
III. „ „ 3450.—	425.—	12.2
uradnikom VII. skupine:		
I. dr. razr. 3810.—	581.25	15.2
II. „ „ 3310.—	393.75	11.9
III. „ „ 3310.—	318.75	10.2
uradnikom VIII. skupine:		
I. dr. razr. 3555.—	581.25	16.3
II. „ „ 3255.—	393.75	12.1
III. „ „ 2855.—	318.75	11.1
uradnikom IX. skupine:		
I. dr. razr. 3300.—	581.25	17.6
II. „ „ 2800.—	393.75	14.0
III. „ „ 2600.—	318.75	12.2
uradnikom X. skupine:		
I. dr. razr. 3100.—	387.50	12.5
II. „ „ 2600.—	262.50	10.0
III. „ „ 2400.—	212.50	8.8
uradnikom pripravnikom po § 23./1.:		
I. dr. razr. 3165.—	387.50	12.2
II. „ „ 2675.—	262.50	9.8
III. „ „ 2475.—	212.50	8.6
uradnikom pripravnikom po § 23./2.:		
I. dr. razr. 2970.—	387.50	13.0
II. „ „ 2470.—	157.50	6.3
III. „ „ 2270.—	127.50	5.6
uradnikom pripravnikom po § 23./3.:		
I. dr. razr. 2855.—	387.50	13.5
II. „ „ 2355.—	157.50	6.7
III. „ „ 2205.—	127.50	5.8

—l Slovenski Narod z dne 29. aprila prinaša odgovor na članek g. A. N. o »Predelanih natiskih šolskih knjig«, ki je izšel v »Slov. Narodu« dne 26. aprila, in pravi med drugim: »Peta čitanka« je izšla prvič že pred 17 leti in je ostala nepredelana vse do l. 1932. Čeprav bi jo spričlo napredovanje šolskega dela morali predelati že prej, bi bržčas tudi še po letu 1932. ostala neizpremenjena in bi je ne predelovali, dokler ne bi dobili definitivnega učnega načrta za višje narodne šole (ki nanj čakamo od leta 1929.). Pred četrtim natiskom v letu 1932. pa smo knjigo morali izpremeniti; zakaj — pa smo pošteno povedali na strani 6. četrtega natiska, kjer čitamo tole: »Knjiga, predelana v smislu navodil Glavnega prosvetnega sveta S. br. 359-30, je odobrena kot čitanka za narodne šole...« To se pravi: ministrstvo je odobrilo za rabo v šolah edinole knjigo, ki je predelana v smislu navodil Glavnega prosvetnega sveta. Kakor četrti iz leta 1932. je predelan tudi peti natisk iz leta 1935. Tega leta je izdajatelj moral prositi ministrstvo za novo odobritev. Če je to hotel dobiti, je tudi »Peta čitanka« poleg vseh drugih čitank v vsej državi morala upoštevati dogodke med letom 1932. in 1935. In povem g. A. N. še to, da smo letos za novi natisk morali po zahtevi recenzentov Glavnega prosvetnega sveta čitanko spet predelati, če smo hoteli po predpisanih štirih letih dobiti novo odobritev za njeno rabo. Kdor pa pregleda vse natiske »Pete čitanke«, vidi, kako minimalne so predelave, in ve, da rabijo v šoli vse natiske obenem, če je le učitelj dobre volje.

—l »Večernik« z dne 25. aprila prinaša daljše poročilo o proslavi 20-letnice mariborskega učiteljskega društva.

—l Nemška šola v Zagrebu. V Zagrebu obstoji nemška protestantska ljudska šola s pravico javnosti. V to šolo sprejemajo ne samo protestantske otroke, temveč tudi ne-protestantske otroke nemške narodne pripadnosti, jugoslovenske narodnosti otroke pa le v omejenem številu. Tako čitamo v uradnem razglasu o vpisovanju otrok v časopisu »Deutsche Nachrichten«. — Izgleda, da je bil naval staršev naše narodnosti za vpis otrok v to šolo tako velik, da so morali sprejem omejiti! Prosvetna uprava bi vsekakor morala tudi tej šoli s pravico javnosti posvetiti svojo pozornost, sicer bo deca našega naroda, ki po zakonu sploh ne bi smela v tako šolo, delala tudi v bodoče napotje otrokom nemške narodnosti v Zagrebu. — »Nova doba« od 28. IV.

Učiteljski pravnik

—š Vprašanje. a) Da li dotrajale stvari i sada rashoduje mesni šolski odbor! b) kako ih prodaje i gde se uvodi dobiveni novac od prodate stvari kad mesni šolski odbor nema više svoga dnevnika, kase; c) može li šolski odbor po svom nahodjenju utrošiti u što hoće ovaj novac od prodane rashodovane stvari.

Odgovor! Za pojasnilo na gornja vprašanja prosite pristojni banovinski šolski odbor, ki je kompetenten.

Naša gospodarska organizacija

—g Zadrugnikom Učit. samopomoči. V zadnjem Učit. tovarišu od 27. aprila 1939. Vam je zadruga uprava US sporočila, da smo imeli v aprilu 6 smrtnih primerov in da so Vam bile položnice odposlane. Pošta v Ljubljani nam je čez par dni vrnila vso ekspedicijsko pisem (okrog 1700). Pisanje števil s svinčnikom na naslovni strani pismenega ovitka ni dovoljeno po poštinih predpisih. Ker smo morali vsa ta zavrnjena pisma znova odpremiti (v vsakem pismu je tiskani listek z navedbo članskega prispevka), je nastala zamuda 5—6 dni. To Vam sporočamo kot opravičilo za zamudo in kot odgovor vsem tistim redoljubnim zadrugnikom, ki so nam sporočili, da še niso prejeli položnic in so jih zahtevali.

Mladinska matica

—mm Članek »Predelani natiski šolskih knjig«, ki je izšel v »Slovenskem Narodu« od 26. aprila, kritizira razne ponatiske šolskih knjig, češ da so izšli brez prave potrebe. — Kritiki si želi pa dobrih pomožnih knjižic. Tu pravi med drugim: Tu pa je spet povsem novo poprišče, ki skriva v sebi nevarnosti pre-naglosti. Močan korak v tem pogledu je napravila naša popularna Mladinska matica, ki izdaja tako v našem rodu, kot v svojih rednih in izrednih publikacijah, novo, času odgovarjajočo gradivo. Raznim dvomljivim ponatiskom pa odrekamo upravičenost.

—mm Zadnja številka »Mladega Korotana« prinaša tudi kot ponatis iz »Našega rodu« Ingoličevega »Tončka Balončka« ter ponatis enega poglavja iz knjige »Mihca in Jakca« od Josipa Ribičiča.

—mm Letošnji letnik »Našega roda« je — v kolikor smo informirani — zelo ugajal. Pri listu je sodelovalo letos okrog 100 avtorjev, med temi 57 pesnikov in pisateljev, 22 ilustratorjev, 6 fotoamaterjev, več ugankarjev in dr. In prav zaradi tega je list tako pisan in živahen.

—mm Veselo presenečenje za našo mladino bo letos večbarvna slikanica »Dedek Miha«.

—mm Redne publikacije Mladinske matice izidejo prve dni junija.

Stanovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

—iz Brzgojavne pozdrave in izjave solidarnosti so poslali izvršnemu odboru odnosno njegovemu predsedniku Ivanu Dimniku:

Učiteljsko mesto Petrovgrad, učiteljsko sreza Cazinj, učiteljsko sreza Mostar, učiteljsko sreza Cetinje, sresko učiteljsko društvo Popovača, sresko učiteljsko društvo Bar.

Iz društev Vabila

—JUJ SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA bo zborovalo v soboto, 13. maja, s pričetkom ob 8.15 na deški šoli v Škofji Loki. Poleg aktualnih stanovskih zadev je na dnevnem redu tudi predavanje tov. J. Sicherla o pisavi iz psihološko-grafološkega vidika. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO ČRNO-MELJ — METLIKA bo zborovalo dne 13. maja na Vinici. Zborovanje se bo pričelo ob 12.30 uri. Poleg običajnega dnevnega reda bo še predavanje g. prof. J. Kolarja iz Ljubljane. Iz Črnomlja vozi ta dan avtobus prvikrat že ob 9. uri, drugikrat pa ob 11.30, prostora pa ima za 16 oseb. Ima celo vlakovno zvezo za obe smeri, cena vožnji za obe smeri pa je 15 din po osebi. Kdor želi naročeno kosilo, naj piše tov. Kavčiču Rudolfu, up. šole na Vinici. Ker imamo tako ugodne zveze in poceni vožnjo, je dolžnost vsa članstva, da se zborovanja prav sigurno udeležijo, da se na ta način oddolžimo tov. iz Vinice, ki se redno udeležujejo zborovanj kjer koli, zato nasvadenje na Vinici 13. maja! — Odbor.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO V MURSKO SOBOTOI zboruje dne 20. maja 1939. ob 9. uri v Sokolskem domu v Murski Soboti. Na dnevnem redu je referat tov. Ivanjšiča Ludvika. Na tem zborovanju izvolimo delegate za glavno in pokrajinsko skupščino, zato prosimo odbor, da pripravi članstvo do zbo-

Novosti na knjižnem trgu

—k Ivan Vazov: Pod jarmom, I. in II. del. Iz bolgarščine prevedel France Bevk. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 110 din. — Zadnja leta se je začela slovenska javnost zanimati tudi za bolgarsko literaturo, ker smo Slovenci pač šele v zadnji dobi navezali tesnejše stike z bratskim bolgarskim narodom. Obiski slovenskih pevskih zborov »Glasbene matice« iz Ljubljane in »Učiteljskega pevskega zbora«, dalje izleti turistov in razne druge ekskurzije po Bolgariji, kakor tudi turneje bolgarskih pevskih zborov, med njimi »Zbora sofijskih učiteljic« po Sloveniji, dvakratna razstava bolgarskega umetnika Pavla Francalijskega v Ljubljani, vse to je vzbudilo med Slovenci zanimanje za vsa kulturna stremeljenja Bolgarov in med drugim tudi potrebo po spoznanju bolgarske literature. »Mladinska matica« je s svojo knjigo »Pirhi« prva oskrbela naši mladini prevode najboljših bolgarskih mladinskih pisateljev. Knjigo je priredil Tone Potokar, ki je prevedel tudi »Bolgarske novele«, založene po Mohorjevi družbi. Če k temu prištejemo še prevod Isajijeva: »Rojeni smo na Balkanu«, ki pa je bila izdana v nemščini, spoznamo, da so med ogromno množino prevodov v slovenščini Bolgari le slabo zastopani. Iz tega razloga moramo tembolj pozdraviti Bevkov prevod dela Ivana Vazova, ki spada med najvidnejše bolgarske pisatelje. »Pod jarmom« je zgodovinski roman, ki mu je vsebina vzeta iz zgodovine borb Bolgarov proti Turkom. Glavni junak Ivan Kraljič Ognjanov je ušel iz turške ječe in zbira okoli sebe pristaše, ju-

Šolski radio

—r XXVIII. Torek, 9. maja: Gospodarsko, družinsko in versko življenje Savinjske, razne šege in navade, njegova narodna zavest; razgovor učencev ljudske šole iz Braslovca. Vodi g. Ljubo Šnuderl. II.—III.

Petek, 12. maja: Mitja Ribičič: Mamici za god. Izvajajo brezposelni učiteljski abiturienti; vodi gđ. Marina Ribičič. Igra je spisana za proslavo materinskega dne. V prvem dejanju pripravljajo otroci darila za mater. Tu se v smehu, joku in naivnih besedah pokaže ona prava, iskrena ljubezen do mame. Drugo dejanje pokaže pogovor med otroki in materjo. Tu je vpleten tudi Cankarjev »Ministrant«, biser med Cankarjevimi, materi posvečenimi spisi. II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 7. maja, predavanje: Gospodarska navodila in tržna poročila.

rovanja predloge. Dalje prosi tov. Krašna, da mu tovariši-ice vrnejo izpolnjene pole na šolo Adriani, p. Gor. Petrovci, do 13. maja. Temu zborovanju bo prisostvoval tudi kmetijski referent g. ing. Petkovšek, zato prosimo tovariše(ice), da preberete dopis »Gospodinjki tečaj«, ki jih je društvo razposlalo na šole. Tovariši(ice)! Pritegnite v organizacijo še one tovariše(ice), ki stoje še izven nje. Moralna dolžnost vsakega učitelja je, da se ramo ob rami bori za izboljšanje našega položaja.

Poročila

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA zah. del je zborovalo dne 22. aprila 1939. v Ljubljani. Navzočih je bilo 83, odsotnih pa 12 članov.

Po predsednikovem pozdravu je predaval prof. dr. Kolarič o slovenskem jeziku glede na jezikovni pouk na ljudski šoli. Predavanje je izredno ugajalo. Svojo zahvalo so člani pokazali z dolgotrajnim ploskanjem. — Nato se je razvil živahen razgovor. Predavatelj je pojasnjeval razna vprašanja članov glede pravilne rabe in pisave besed. Nekateri člani so izrazili željo, da bi nam g. profesor o tem predmetu še kdaj predaval.

Tajnica je priobčila skupščini tri pravilnike in razne dopise sekcije. Predsednik pa je prečital resolucijo Kmetijske zbornice, da boljše šolstvo in prebral protest predsedniškega zbora sreskih društev, ki je razpravljalo o tej resoluciji.

Tov. Vuk je želel, da naj se v protestu bolj poudari zahteva, da krajevni činitelji ne smejo imeti vpliva pri nameščanju učiteljstva.

Tov. Grašič je pa k zahtevi, da učitelj ne sme stanovati izven službenega kraja, pripomnil, da bi morale občine pred vsem skrbeti za primerna učiteljska stanovanja.

Na predsednikovo vprašanje, katere osebe morajo sestaviti poročilo za uradno učiteljsko konferenco, je gospod šolski nadzornik pojasnil, da bodo morali referat napraviti vsi polno kvalificirani učitelji.

S. Vrhovec, predsed. Lenarčič Ana, tajnica

nake za borbo proti Turkom. To njegovo prizadevanje je rodilo tudi vidne uspehe. — Roman prepletajo najlepši opisi bolgarskega podeželja in bolgarskega preprostega človeka, opisi kmetijskega življenja in hujdukovanja v bolgarskih gorah. Prevod je zelo dober in zato moramo naglasiti, da smo z njim dobili delo, ki nam nudi prav lepo sliko bolgarskega življenja.

V KNJIGARNI UČITELJSKE

TISKARNE v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru dobite vse pisarniške potrebe za šolo in dom; knjige za šolanje svojih otrok; učila za vse šole; knjige znanstvene in leposlovne vsebine zase, za odraslo mladino, otroke, prijatelje in znance; merila in razne merilne instrumente za šolo in praktično uporabo; papir »Jasnit« za kopiranje načrtov in skic. — V tiskarni se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela od najnavadnejšega pa vse do najbolj finega večbarvnega tiska. — V knjigovazni se vežejo knjige, brošure in izdelujejo najfinejša in tudi preprosta knjigovazska dela.

—k »Misel in delo«. Kulturna in socialna revija. Izšla je 3. in 4. številka v skupnem zvezku, ki obsega 144 strani. Vsebina: Vstajenje. — Dr. N. Radojčić: Jezgra najstarije hrvatske istorije. — Dr. Gorazd Kušej: O naši državni ustavi in načinu njene spremembe. — V. Kušan: Petdeset godina hrvatske umjetnosti. — L. Čermelj: Nova šolska reforma v Italiji. — Dr. G. Č.: Najstarejši dokument o našem narodnem edinstvu. — Obzornik: Kriva pota. — Prelat dr. Fr. Kovačič (Inko). — Nove spremembe v Evropi (dr. B. Vrčon). — Notranjepolitični pregled (Verko). — Glavne glasbene prireditve (P. Šivic). — Zbornica fašijev in korporacij (L. Č.) — Poročila: Istorijske ideje jugoslovenskega narodnog ujedinjenja i oslobođenja od 1790 do 1918. (L.). — Dr. F. Veber: Kršćanstvo in nacionalizam (Z). — Nove knjige. — Dokumenti: Konec CSR v dokumentih. — Pogodba o priključitvi Klajpede. — Osnove naše zunanje politike. — Ta dvojna številka stane 12 din, celoletna naročnina pa znaša 60 din.

—k Srpska književna zadruga je izdala v svojem IX. kolu »Savremenika« štiri originalna dela, vsako v posebni knjigi, in to: »Od ranih do kasnih pijetlova«, pesmi Nikola Šola; »Pripovetke« Jele Spiridonovića - Savića; »Seljaci«; pripovetke Nikolaja Lopičića; »Iz predratne Srbije«, vtisi in spomini na čase in ljudi od Milana Grola. Te štiri knjige, vezane v platno in lepo opremljene, stanejo samo 60 dinarjev. Kdor pošlje denar na čekovni račun 53127 dobi gornje knjige brez plačanja poštne.

—k Rejec malih živali. Izšla je 4. številka, ki prinaša sledeče članke. Kužne bolezni naše perutnine od dr. Š. Ziberta, Umetno valjenje piščancev od Cilke Zajčeve, Naravno valjenje od Pusta Janeza, Prehrana zgodnjih piščancev od Zorčiča Frana ml., Modri in beli dunajčan od Srčnika Ivana, Oskrba in prehrana koz od Nartnika Ivana, Sv. Gregor je tičke poženi... od Kelnariča Jožeta, Kako sem začel gojiti kunce? od Skobla Franca ter končno društvene vesti in razna navodila v rubrikah »Po tujem svetu« in v »Posvetovalnici«. Ta zvezek te naše revije malih gospodarjev je zelo dobro urejen ter zasluži vse pozornosti.

Učiteljska tiskarna

—t Preglejte svoje in šolske knjižnice! Gotovo boste našli, da Vam ta ali ona knjiga manjka. Naročite jo pri Knjigarni Učiteljske tiskarne.

—t Važno sporočilo! Knjigarna Učiteljske tiskarne dovoljuje cenjenemu učiteljstvu obročno odplačevanje knjig, ki jih pri njej naroči. —

—t Če vas zanima gospodarstvo in politika, sežite po knjigi Nemčija in Jugoslavija, ki jo dobite v Knjigarni Učiteljske tiskarne. Aktualnost predmeta je očividna. Knjiga je spisana na nemškem jeziku.

—t Privoščite svojim otrokom vsaj malo veselja! Naročite pri Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani ali pri njeni podružnici v Mariboru Josipa Ribičiča: »Pisane lutke« in »Tinkinega zajčeka« in Manice Komanove: »Teto s cekarjem« in »Strica s košem«.

—t Ko pridete v Ljubljano, oglejte si veliko zbirko učil v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Franciškanski ulici št. 6.

—t Pri Knjigarni Učiteljske tiskarne lahko naročite najnovejšo slovensko knjigo Razvoj slovenskega narodnega vprašanja. Cena v platno vezani knjigi je 96 din. — Prezanimiva knjiga, ki obravnava v izčrpnih obliki ves naš problem.

Ravnokar

dospeli najnovejši vzorci

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Tudi za učiteljstvo je Zadruga državnih uslužbencev

za nabavo potrebščin v Ljubljani, (Nabavljalna zadruga) Vodnikov trg št. 5

Stanovska dolžnost vsega zavednega učiteljstva bi morala biti, da se člani v to zadrugo in da kupuje v njej vse svoje potrebščine. Deleži po din 100—, vpisnina din 5—. Blago prvovrstno, potrebšča točna, cene konkurenčne, ob koncu leta ristro. — Vpišite se takoj! — Telefon št. 44-21

KUPUJTE PRI TVRDKAH,
KI OGLASUJEJO
V NAŠEM LISTU

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

priporočata veliko izbiro damskega in moškega blaga, preproge, zastore, odeje, perje, puh itd. Postrežba solidna!